

สัมมนาวิชาการ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ครั้งที่ 15 วันที่ 1 สิงหาคม 2561
FPO SYMPOSIUM 2018

FISTECH
FPO Symposium
2018

ดร.ปัทม์ อนันนอภิบุตร

ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีสรรพากร
สำนักนโยบายภาษี
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

Ph.D. in Economics
The University of Sydney

FISTech

FPO SYMPOSIUM 2018

อาจจะดูเหมือน
ลูกผสม
แต่ไทยแท้ค่ะ

น.ส. ภารดี นาคสาย

เศรษฐกรปฏิบัติการ
สำนักนโยบายภาษี
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

Master in Economics
University of Illinois at Urbana - Champaign

“อ้อ”

จะช่วยเหลืออย่างไร?

นโยบายลดจนอย่างตรงจุด (Targeted Poverty Alleviation)

China

รัฐบาลจีนช่วยคนจนอย่างไร?

1

When

2

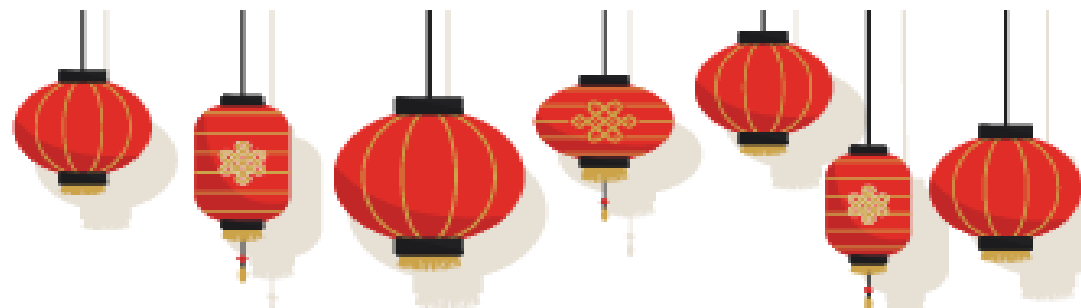
Who

3

What

4

How

“ในภาคกลางของจีนมีหมู่บ้านหนึ่งทำการเพาะปลูก
แอปเปิ้ลที่ชื่อว่า หมู่บ้านเหรินเจียวา”

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพันธุ์

บราซิล

ปากีสถาน

ฟิลิปปินส์

ตุรกี

จอร์เจีย

MEANS TEST

PROXY MEANS TESTING

Biometric with ID

PROXY MEANS TESTING

PROXY MEANS TESTING

PR

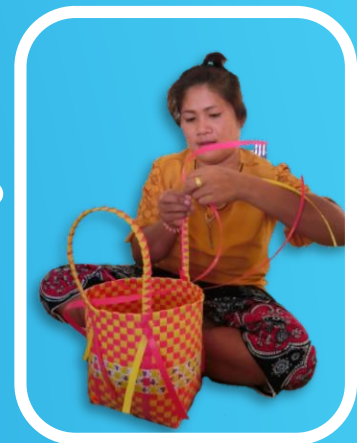

THAILAND

โครงการลงทะเบียนฯ ปี 59

โครงการลงทะเบียนฯ ปี 60

มาตรการคนจนฯ
Phase II ปี 61

โครงการลงทะเบียนฯ
รอบตกหล่น

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

//

//

#มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ก.พ. - มี.ย. :
แจ้งความประสงค์
สัมภาษณ์ และมอบหมาย

ภายใน ส.ค. :
พัฒนาผู้มีบัตรฯ

ภายใน ก.ย. :
ติดตาม
ผลการพัฒนา

ภายใน ธ.ค. :
สรุปผลการพัฒนาฯ

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

#ผลการสัมภาษณ์

เกษตรกร 73%

- ❖ การอบรมเกษตรกร (กษ.)
- ❖ การให้ความรู้แก่เกษตรกร (ธ.ก.ส.)
- ❖ แก้ไขปัญหาหนี้เงินกู้ในระบบให้แก่ผู้มีรายได้น้อย (ธ.ก.ส.)

อาชีพอิสระ 24%

- ✓ การฝึกทักษะเพิ่มเติม (รง.)
- ✓ โครงการสร้างสัมมาชีพแก่ครัวเรือนยากจน (มท.)
- ✓ โครงการมหาวิทยาลัยประชาชน (ธ.ออมสิน)

รับจ้าง 3%

- การจัดหางานในประเทศ (รง.)
- การฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ (รง.)
- การให้คำปรึกษาทางการเงินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (ธ.ออมสิน)

#ตัวอย่างการพัฒนาฯ

ตัดผมชาย

อบรมการเผาถ่าน

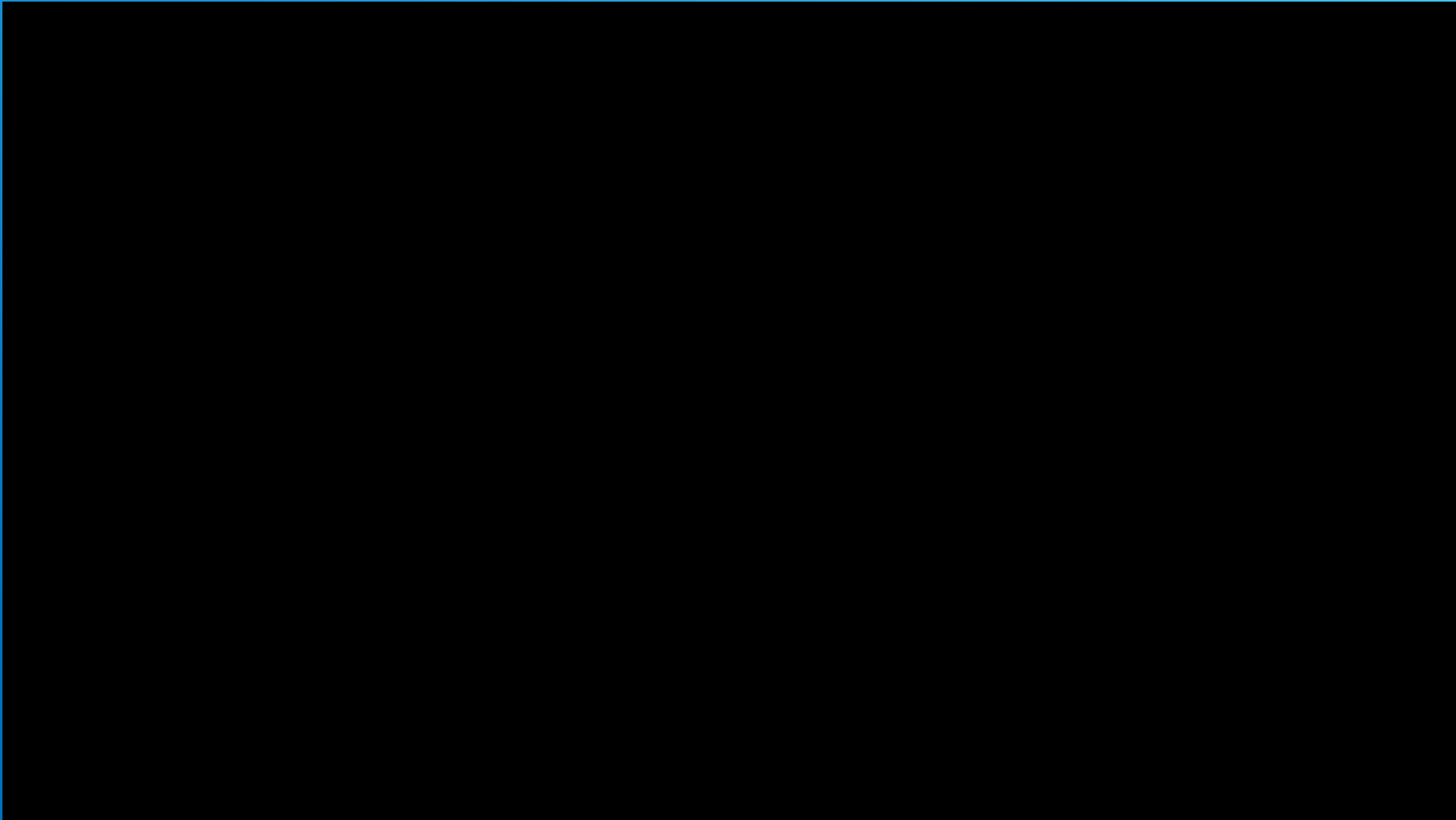
ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพัฒนา

#มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

จีน

VS

ไทย

รัฐบาลจีนช่วยเหลือคนจนอย่างไร?

ในภาคกลางของจีนมีหมู่บ้านหนึ่งทำการเพาะปลูกแอปเปิ้ล
ที่ชื่อว่า หมู่บ้าน"เหรินเจียวา"

การมีงานทำ

การฝึกอาชีพ
และการศึกษา

การเข้าถึงแหล่งเงิน
ในระบบ

การเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน

When

Who

What

How

FISTech
FPO SYMPOSIUM 2018

ดร.วัยใส
หัวใจวัยรุ่น

“ก๊อย”

ดร.นุสума คงฤทธิ์

เศรษฐกรชำนาญการ
สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

Ph.D. in Economics
Claremont Graduate University

#คนจนไม่ได้รับ คนรับไม่ได้จน

จนจริง ได้รับการช่วยเหลือแล้ว

ถูกฟ้า
ถูกตัว

จนไม่จริง
ได้รับการช่วยเหลือ

Inclusion Error

Exclusion Error

จนจริง
ไม่ได้รับการช่วยเหลือ

ไม่จน
ไม่ลำบาก
ไม่ได้รับการช่วยเหลือ

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

สาเหตุความยากจน

โอกาสที่จะยากจน

30%

**แรงงาน
ภาคเกษตร**

โอกาสที่จะยากจน

10%

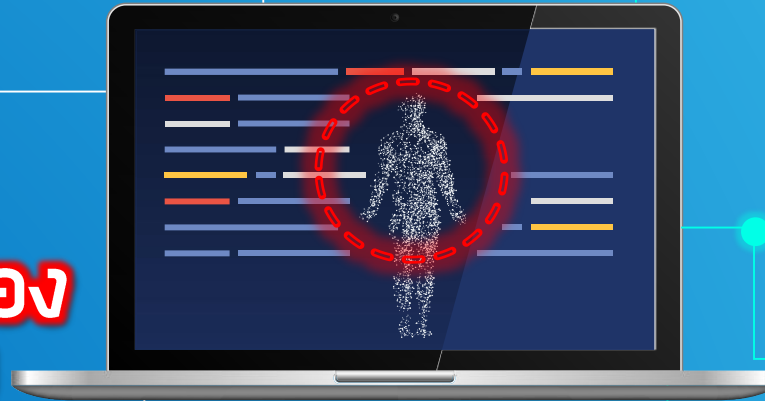
**ความบกพร่อง
ทางร่างกาย**

โอกาสที่จะยากจน

0.1%

**จำนวนสมาชิก
ในครัวเรือน**

LOGIT MODEL

#ค้นหาคนจนตัวจริง

การแท้ง

เงินออม

ฝากเงินเพิ่มขึ้น

1,000฿

โอกาสจนลดลง

4.0%

การศึกษา

การศึกษาเลื่อนขึ้น

1 ระดับ

โอกาสจนลดลง

1.7%

เข้าถึงแหล่งเงินทุน

กู้เงินได้เพิ่มขึ้น

10,000฿

โอกาสจนลดลง

1.4%

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

#ค้นหาความน่าจะเป็นที่จะจน

นายปณณ อนันนอภิบุตร

ความน่าจะเป็นที่จะจน

0%

42ปี

ปริญญา
เอก

ข้าราชการ

อาศัยอยู่ใน
กทม.

สมาชิกใน
ครอบครัว

5 คน

เงินฝาก
50,000฿

ไม่มี
ที่ดินทำกิน

ร่างกาย
ปกติ

มีบ้าน
เป็นของ
ตัวเอง

มูลค่าหนี้
1 ล้านบาท

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพันธุ์จน

#ค้นหาความน่าจะเป็นที่จะจน

นายปณณ อนันนอภิบุตร

ความน่าจะเป็นที่จะจน

19%

42ปี

ปริญญา
เอก

ข้าราชการ

อาศัยอยู่ใน
กทม.

สมาชิกใน
ครอบครัว

5 คน

เงินฝาก
0 บาท

ไม่มี
ที่ดินทำกิน

ร่างกาย
ปกติ

มีบ้าน
เป็นของ
ตัวเอง

มูลค่าหนี้
0 บาท

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพันจน

#ค้นหาความน่าจะเป็นที่จะจน

นายปณณิ อนันนภิบุตร

ความน่าจะเป็นที่จะจน

33%

42ปี

ปริญญา
เอก

อาชีพอิสระ

อาศัยอยู่ใน
กทม.

สมาชิกใน
ครอบครัว

5 คน

เงินฝาก
0 บาท

ไม่มี
ที่ดินทำกิน

ร่างกาย
ปกติ

มีบ้าน
เป็นของ
ตัวเอง

มูลค่าหนี้
0 บาท

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพันจน

มิติด้านความจำเป็นพื้นฐาน ครอบครัว/ชุมชน

สภาพเศรษฐกิจ ค่านิยม ชุมชน
ฯลฯ โครงสร้างพื้นฐาน อาชีพ
สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย
ภัยพิบัติ

มิติด้านการศึกษา

ค่าครองชีพ ค่าเล่าเรียน
ระยะทาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน การะพึงพึง
สภาพบ้าน ผู้ปกครอง ภาระ
สถานศึกษา กองทุนกู้ยืมฯ

มิติด้านสุขภาพ

ที่ตั้งสถานพยาบาล เม็ดเงินในการรักษา
สิทธิการรักษาฯ ปัญหาสุขภาพ
จำนวนครั้งการรักษา การเข้าถึงการรักษาฯ

#แนวคิดการเชื่อมฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลสำคัญ

10 ด้ข้อมูล

มิติด้านสังคม

เยาวชน ผู้สูงอายุ
เด็กแรกเกิด ผู้ป่วยติดเตียง
ผู้พิการ ผู้มีรายได้น้อย

มิติด้านพฤติกรรม

และความต้องการเฉพาะ

การพัฒนาทักษะอาชีพ สาธารณูปโภค
ความต้องการ
ให้รัฐช่วยเหลือ ค่าใช้จ่ายการเดินทาง
ร้านค้า ประเภทอาชีพ/ การคมนาคม
สวัสดิการภาครัฐ ทักษะที่ต้องการ ค่าใช้จ่ายครัวเรือน

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพัฒนา

#ประโยชน์ 3 ต่อ

“การเชื่อมฐานข้อมูลช่วยขยายให้เห็นภาพ มากกว่า ฐานข้อมูลคนจนที่ลงทะเบียน”

ครอบคลุมจำนวนประชากรมากขึ้น

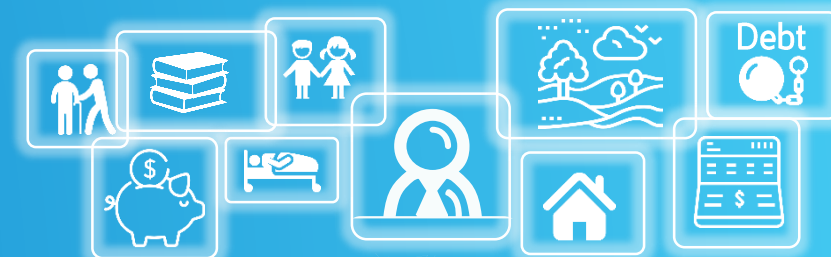
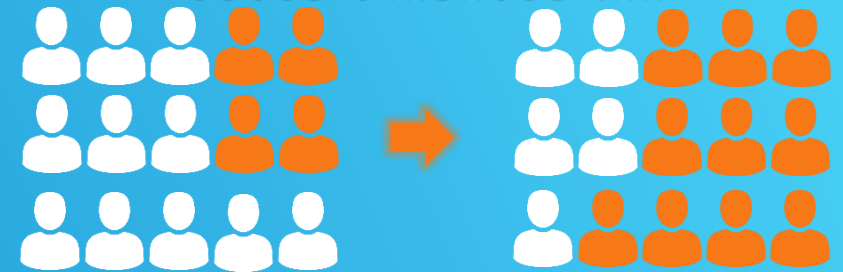

ครอบคลุมปัญหามากขึ้น

ข้อมูลน่าเชื่อถือมากขึ้น

ของประชากรทั้งประเทศ

ฐานข้อมูล	ผู้ที่ผ่านเกณฑ์ >= จบฐ. [8.3]
หัวข้อ	ข้อปฏิบัติฉบับ
รายได้ต่อปี	(All)
อาชีพ	(All)
เงินฝาก	(All)
ช่วงอายุ (ปี)	(All)
ร่างกาย	(All)
บ้านและที่ดิน	(All)

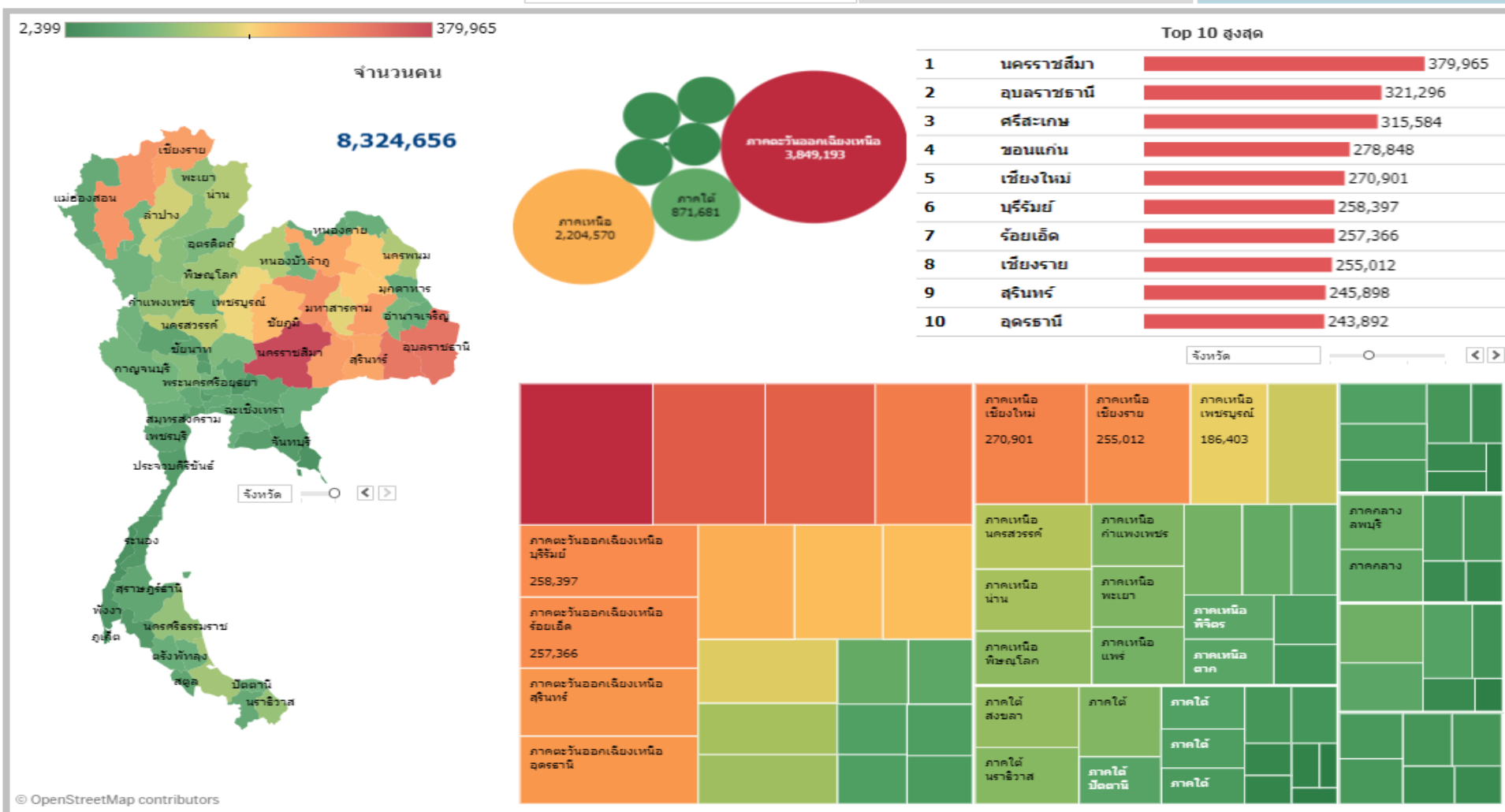
หมวดวิชาชีพฯ 2ค	
1. โครงสร้างพื้นฐาน	(All) ▼
2. เศรษฐกิจ	(All) ▼
3. สุขภาวะ	(All) ▼
4. การศึกษา	(All) ▼
5. การมีส่วนร่วม	(All) ▼
6. สิ่งแวดล้อม	(All) ▼
7. ความเสี่ยง	(All) ▼

หมวดตัวชี้วัดจปฐ.

1. สุขภาพ
(All)
2. สภาพแวดล้อม
(All)
3. การศึกษา
(All)
4. รายได้
(All)
5. ค่านิยม
(All)

ตัวชี้วัดคชช.2ค	
ตัวชี้วัด 1.1	(All)
ตัวชี้วัด 1.2	(All)
ตัวชี้วัด 1.3	(All)
ตัวชี้วัด 1.4	(All)
ตัวชี้วัด 1.5	(All)
ตัวชี้วัด 1.6	(All)
ตัวชี้วัด 1.7	(All)
ตัวชี้วัด 2.8	(All)
ตัวชี้วัด 2.9	(All)

ตัวชี้วัดจปฐ.	
ตัวชี้วัด 1.1	(All)
ตัวชี้วัด 1.2	(All)
ตัวชี้วัด 1.3	(All)
ตัวชี้วัด 1.4	(All)
ตัวชี้วัด 1.5	(All)
ตัวชี้วัด 1.6	(All)
ตัวชี้วัด 1.7	(All)
ตัวชี้วัด 2.8	(All)

#ข้อมูล 3 ระดับ

“ผลการเชื่อมโยงฐานข้อมูล”

จปฐ.

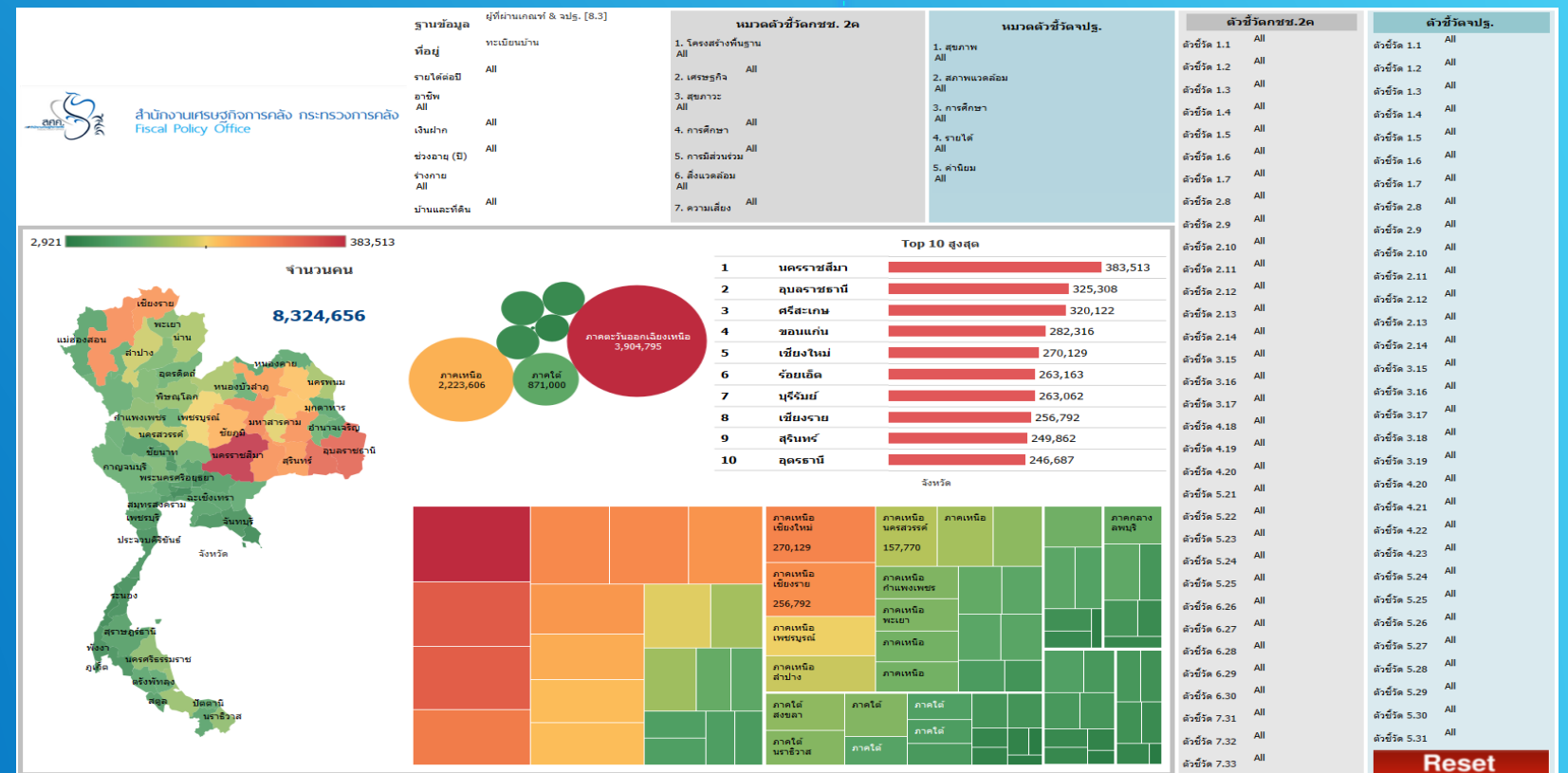
កម្ម. 2A.

บุคคล

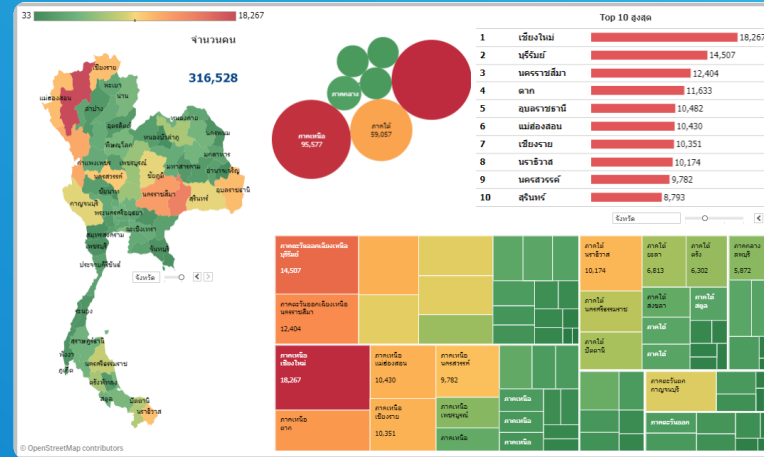

ครัวเรือน

၆၂၆၂

8.3 ล้านคน

#Show Case I

เงินออมไม่มี แหล่งยืมหนี้ยี้ก็เช่นกัน

3 อันดับแรก

เชียงใหม่

บุรีรัมย์

นครราชสีมา

ระดับจังหวัด

ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ระดับภูมิภาค

BIG Data

ผู้มีรายได้น้อย

รู้สาเหตุ

แก้ปัญหตรงจุด

Proxy Means Testing

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพัฒนา

“ต้ม”

นายพงศกร แก้วเหล็ก

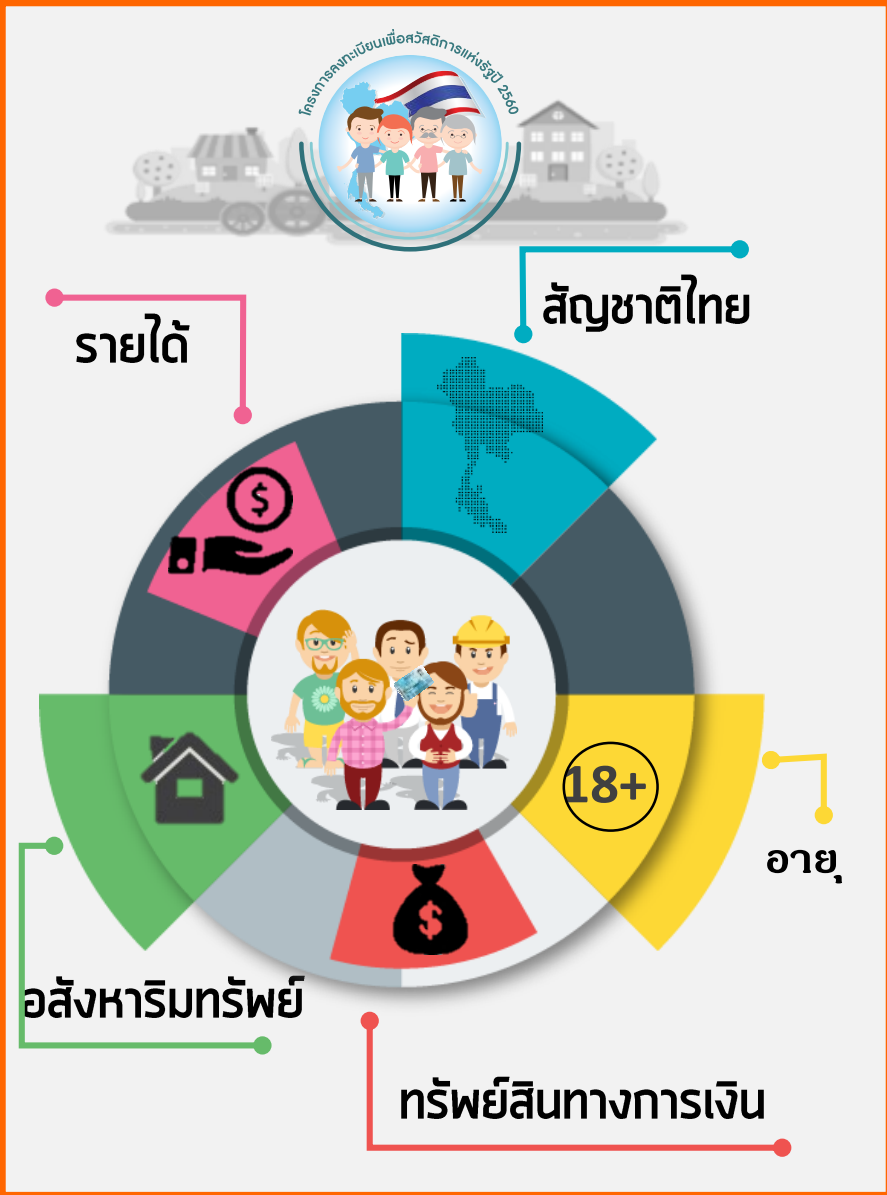
เศรษฐกรชำนาญการ
สำนักนโยบายภาษี
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

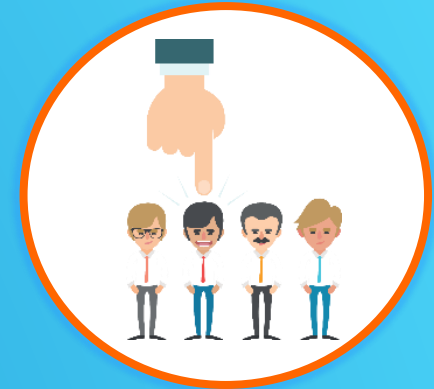
Targeting Method

#ข้อเสนอแนะ

รายได้

เพิ่มความแม่นยำ
ในการระบุตัวตนของ
ผู้มีรายได้น้อย

Community-based
Targeting

หนี้สิน

รายจ่าย

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

#ข้อเสนอแนะ

การมีงานทำ:
พัฒนาทักษะ
และส่งเสริมการประกอบอาชีพ

การฝึกอาชีพ
และการศึกษา:
ฝึกทักษะ ใฝ่การเรียนรู้
และทำให้อาชีพมีความ
น่าสนใจ

สร้างโอกาส 4 มิติ

การเข้าถึงแหล่งเงินทุน
ในระบบ:
เข้าถึงสินเชื่อและ
บริการทางการเงินในระบบ
แบบบูรณาการ

การเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน:
สนับสนุนให้เข้าถึงสิ่งจำเป็นในชีวิต เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การขนส่งเพื่อการเดินทาง เป็นต้น

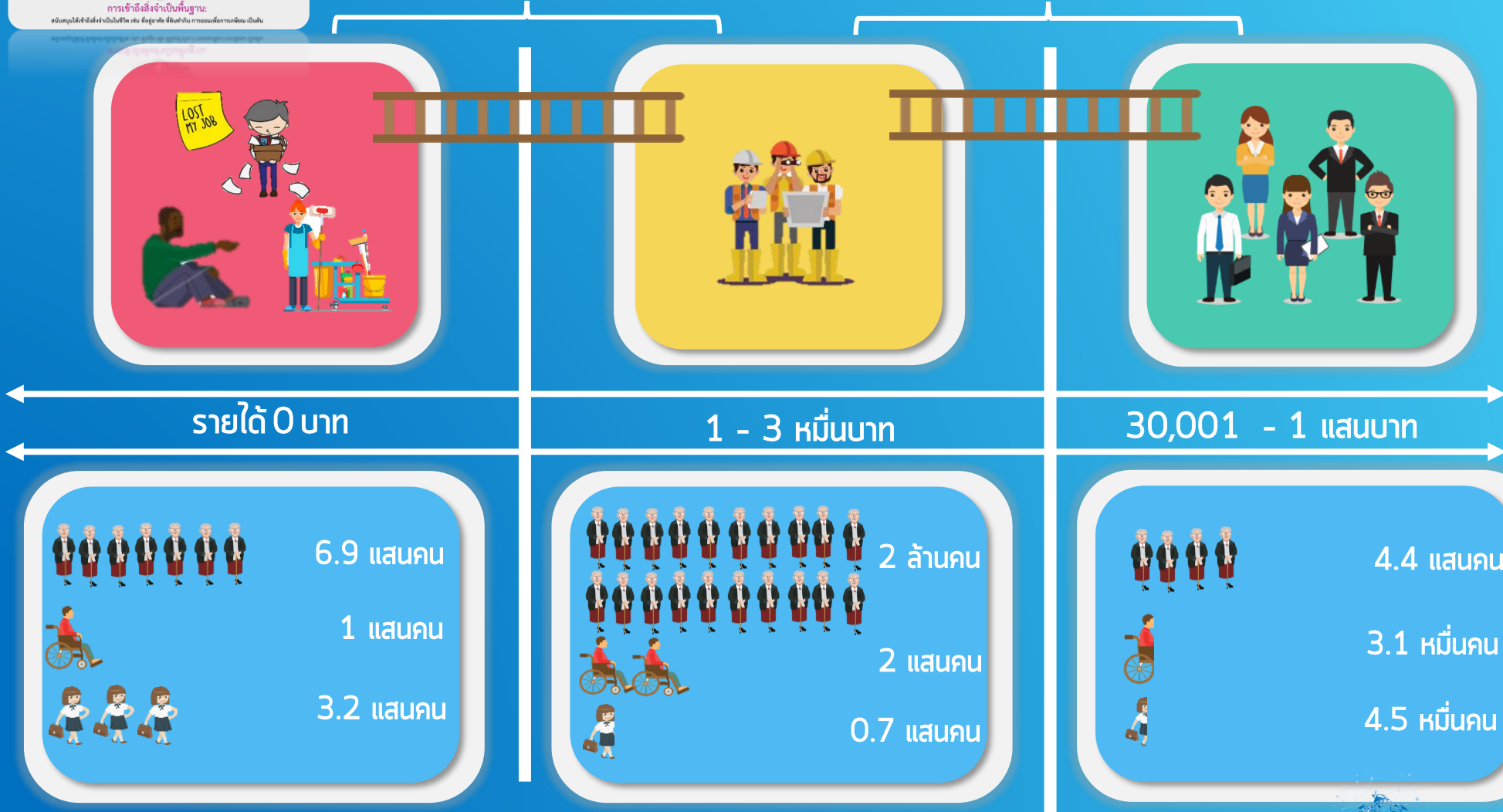
CCT: มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้มีบัตรสวัสดิการ (ระยะที่ 2)

3.1 Working Cash Transfer

3.2 VAT Rebate

มีรายได้

Cash & In-kind
Transfer

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

#ข้อเสนอแนะ

3.1 เงินโอน (Working Cash Transfer)

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

#ข้อเสนอแนะ

จุดอ่อนที่สำคัญของ
การจัดสรรสวัสดิการของรัฐ

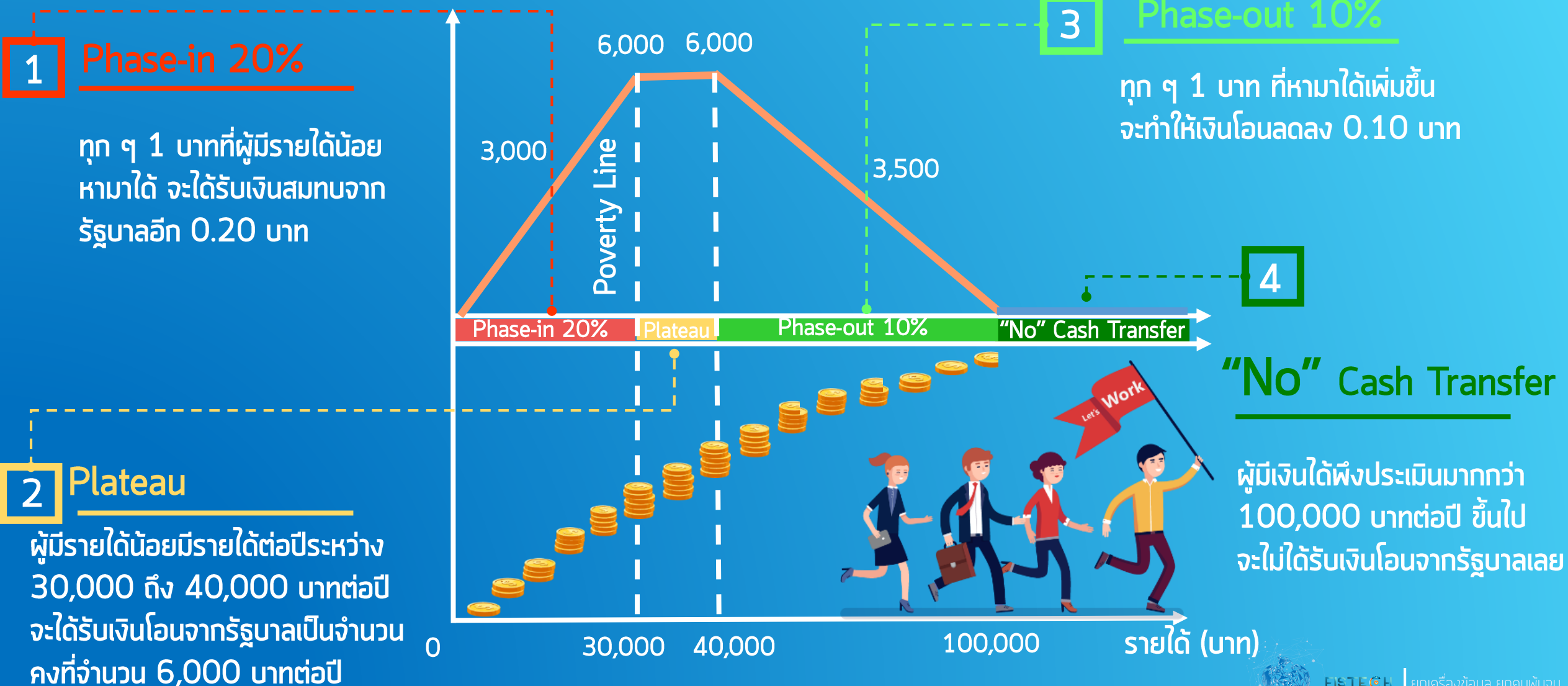
FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพัฒนา

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

3.1 เงินโอน (Working Cash Transfer)

#ข้อเสนอแนะ

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

3.2 การคืนเงินเป็นจำนวนเท่ากับภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Rebate)

1

คุณสมบัติ:

เป็นผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

3

เงื่อนไขสำหรับร้านค้า:

1. เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน VAT
2. รับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยเครื่อง EDC และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

2

เงื่อนไขสำหรับผู้มีบัตร:

1. ชำระค่าสินค้าและบริการ (ยกเว้นสินค้าที่กำหนด) ตั้งแต่ ม.ค. - ธ.ค. ของทุกปี
2. ชำระค่าสินค้าและบริการด้วยบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
3. ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

#ข้อเสนอแนะ

การเชื่อมโยงข้อมูล

4

รับเงินภาษีคืน:

คืนเงินเป็นจำนวนเท่ากับภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้เสียไปผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ภายใน มี.ค. ของปีถัดไป (ไม่เกิน 7,000 บาทต่อปี)

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

3.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

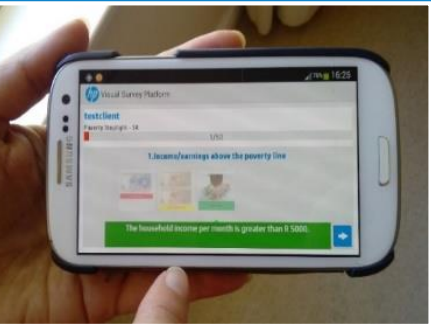
สัญญาณไฟวัดความยากจน
(Poverty Stoplight)

“ การวินิจฉัยตนเองของผู้มีรายได้น้อย และให้ความสำคัญกับความยากจนในมิติต่าง ๆ ที่..ครอบคลุม..และ..กว้างกว่า..มิติด้านรายได้ ”

#ข้อเสนอแนะ

Poverty Stoplight Results with Images

Name of Client:				
Identity number				
Office	The Clothing Bank - Cape Town			
Upload Date	Survey	Dimension	Indicator	2015
2015/05/28 10:29:54 AM	Poverty Stoplight - SA	1. Income and employment	1. Income/earnings above the poverty line	42
			2. Stable employment and income sources	6
			3. Access to credit facilities	2
			4. Family savings	22
			5. Personal identification	18
			6. Access to drinking water	10
			7. Access to quality health care centre	
			8. Nutrition	
			9. Personal hygiene	
			10. Physical health	
			11. Vaccinations	
			12. Sexual health and family planning	
			13. Parenting	
			14. Garbage disposal	
			15. Unpolluted environment	
			16. Alcohol and drugs	
			17. Legal property rights	
			18. Home structure	
			19. Sanitation and sewerage	
			20. Electricity	
			21. Refrigerator and household appliances	
			22. Separate bedrooms	
			23. Stove and kitchen	
			24. Basic household standards	
			25. Regular means of transport	
			26. Distance and time to work	
			27. Security	
			28. Clothing	

การเข้าถึงน้ำดื่มสะอาด

น้ำที่ดื่มไม่สะอาด
หรือต้องไปนำมาจากที่อื่น
หรือแม่น้ำลำคลองทางไกล

สามารถเข้าถึงน้ำดื่มสะอาด
แต่ได้แบบไม่สม่ำเสมอ
หรือไม่ได้จากก๊อกน้ำ หรือบ่อน้ำ
ที่อยู่ในบริเวณบ้าน

สามารถเข้าถึงน้ำดื่มสะอาด
ได้เกือบตลอดเวลาภายใน
บริเวณบ้าน หรือน้ำก๊อกใช้

การมีเงินออม

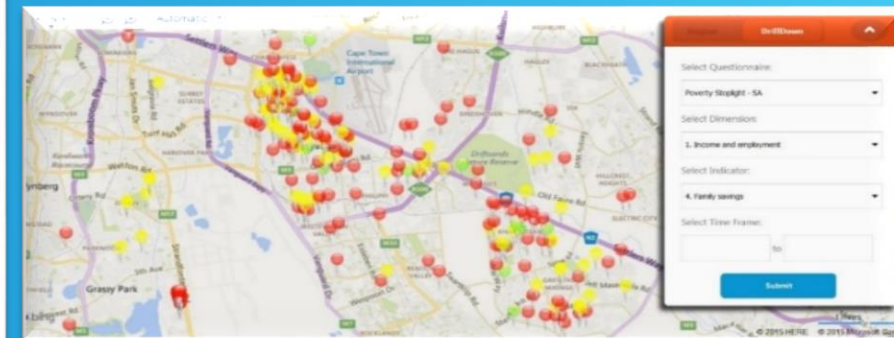
ไม่มีเงินออม หรือแทบจะ
ไม่มีเงินออมเลย

มีเงินออมบ้างเป็นบางครั้ง

มีนิสัยการเก็บออมที่ดี
มีเงินออมเพียงพอสำหรับ
ค่าใช้จ่ายอย่างน้อย 6 เดือน

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

มาตรการลดความยากจนอย่างตรงจุด

3.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

#ข้อเสนอแนะ

กำหนดมาตรการที่สอดคล้อง
กับปัญหาจากการทำ Data
Analytics หรือ Poverty
Stoplight ในแต่ละพื้นที่

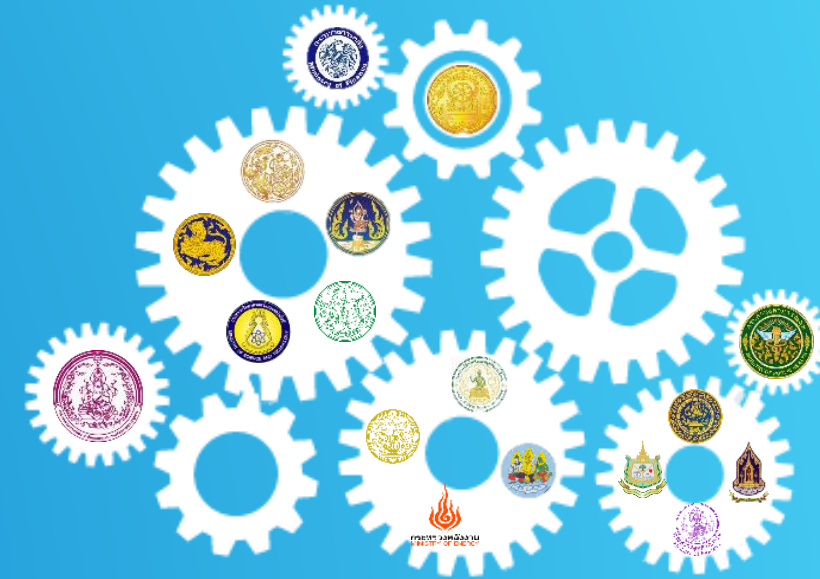
การกระจายอำนาจสู่
องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

บูรณาการ
การจัดสรรสวัสดิการ

“เข้าใจปัญหา เข้าถึงตัว
ยกระดับคุณภาพชีวิต”

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

ยกเครื่องข้อมูล ยกคนพ้นจน

FISTECH
FPO SYMPOSIUM 2018

THANK YOU

สัมมนาวิชาการ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ครั้งที่ 15 วันที่ 1 สิงหาคม 2561
FP0 SYMPOSIUM 2018

FISTECH
FP0 Symp0siUm
2018

ดร.สมชัย จิตสุชน

ผู้อำนวยการวิจัย
ด้านการพัฒนาอย่างทั่วถึง
มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
(TDRI)

Ph.D. in Economics
The University of British Columbia

สุรพล โอภาสเสถียร

ผู้จัดการใหญ่

บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด
(เครดิตบูโร)

นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สัมมนาวิชาการ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ครั้งที่ 15 วันที่ 1 สิงหาคม 2561
FPO SYMPOSIUM 2018

FISTECH
FPO Symposium
2018

"ยกเรื่องข้อมูล

ยกคนพ้นจน"

FISTECH FPO SYMPOSIUM 2018

งานสัมมนาวิชาการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ครั้งที่ 15

วันพุธที่ 1 สิงหาคม 2561

กุสุมา คงฤทธิ
เศรษฐกรชำนาญการ

ภารดี นาคสาย
เศรษฐกรปฏิบัติการ

พงศกร แก้วเหล็ก
เศรษฐกรชำนาญการ

ปณณิ อนันนอภิบุตร
เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ดำเนินรายการ

สมชัย จิตสุชน
ผู้อำนวยการวิจัย
ด้านการพัฒนาอย่างทั่วถึง TDRi

ผู้วิพากษ์

สุรพล โอกาสเสถียร
ผู้จัดการใหญ่
บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด

